

REPUBLIKA HRVATSKA

ISTARSKA ŽUPANIJA

Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
Pula, Flanatička 29, p.p. 198
tel.052/372-155, fax: 052/372-154

KLASA: 550-01/13-01/140
URBROJ: 2163/1-06/6-13-4
Pula, 01.listopada 2013.

**Zapisnik sa konstituirajuće sjednice
Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije održane
01.listopada 2013. godine**

Mjesto održavanja: Dom za starije i nemoćne osobe „Alfredo Štiglic“ Pula

Vrijeme održavanja: 09.00-10.00

Prisutni: Vesna Grubišić Juhas, Vladimir Buršić, Bruno Stermotić, Denis Lukež i Zdenko Pliško

Ostali prisutni: Župan mr.sc.Valter Flego, zamjenik Župana Miodrag Čerina, pročelnik Kabineta župana Duško Kišberi, predstavnice Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije: Sonja Grozić-Živolić, pročelnica i Ivana Mofardin Zuban, viša savjetnica za pravne poslove

Dnevni red:

1. Konstituiranje Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije
2. Izbor Predsjednika/ce Savjeta umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije
3. Razno

Ad1: Konstituiranje Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije

Župan mr.sc. Valter Flego održao je uvodni govor i zahvalio svim članovima što su prihvatili imenovanje za članove Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije. U Istarskoj županiji ima oko 53000 umirovljenika te je stoga bilo nužno imenovanje ovoga Savjeta.

Radi osiguranja ravnopravnosti u radu imenovanog Savjeta predlaže da članovi između sebe svaku godinu biraju predsjednika i zamjenika predsjednika i to abecednim redom. Svi članovi prihvaćaju predloženi način izora predsjednika i zamjenika predsjednika.

Ad2: Izbor Predsjednika/ce Savjeta umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije

Vladimir Buršić koji bi, sukladno abecedi trebao biti prvi predsjednik, predlaže da se krene od kraja abecede te je jednoglasno za prvog predsjednika izabran Bruno Stermotić a za njegovog zamjenika Zdenko Pliško.

Ad3: Razno

Zamjenik Župana Miodrag Čerina pozdravlja sve prisutne te čestita imenovanim članovima što su postali članovi Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije.

Predlaže da Savjet osim redovnih održava i tematske sjednice.

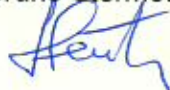
Pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije Sonja Grozić-Živolić pozdravlja sve prisutne i predstavlja tijela iz djelokruga rada Upravnog odjela koja se u svom djelovanju dotiču umirovljenika i osoba starije životne dobi, iako je imenovani Savjet tijelo koje će u najširem smislu skrbiti o pravima umirovljenika i osoba starije životne dobi.

Predstavljena prezentacija čini sastavni dio ovoga zapisnika.

Zapisnik vodila:

Ivana Mofardin Zuban

PREDSJEDNIK
Bruno Stermotić

SKRB O STARIJIM OSOBAMA U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

sažet pregled stanja povodom konstituiranja Savjeta za umirovljenike i osobe starije životne dobi u Puli, 1. listopada 2013.

KADA smo stari(ji)?

	dob
EU 27	63,9
HR	62,9
NL	70,4
SK	57,7

Active Ageing REPORT – SUMMARY, 2012

Broj i udio osoba starijih od 65 godina u Istarskoj županiji

1991. god: 24.024 (11,76%)

2001. god: 32.283 (15,65%)

2011. god: 37.459 (18,00%), od čega 15.187 (40,54%) muškaraca i 22.272 (59,45%) žena

GDJE smo stariji i KOLIKO?

- broj starijih od 65 god u IŽ
  - 2001: 32.283 (15,65%)
  - 2009: 38.461 (17,89%)

- očekivano trajanja života pri rođenju u IŽ
  - žene
    - 2001: 77,86 godina
    - 2009: 78,77 godina
  - muškarci
    - 2001: 72,36 godina
    - 2009: 72,20 godina
- Izazov:
  - svakoga dana u EU očekivano trajanje života produljuje se za 6 sati!

MIROVINSKO OSIGURANJE

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Statističke informacije HZMO, godina XI., Broj 2/2013.) na dan 30. Lipnja 2013.g. na području Istarske županije bilo je 54.011 korisnika mirovine, s prosječnom mirovinom u iznosu od 2.484,36 kuna. Od toga je 35.295 korisnika starosne mirovine koja u prosjeku iznosi 2.707,93 kn, 7.982 korisnika invalidske mirovine koja prosječno iznosi 2.020,54 kn i 10.734 korisnika obiteljske mirovine koja prosječno iznosi 2.094,11 kn.

Izazovi:

- održivost mirovinskog sustava
- povećanje dobne granice za odlazak u starosnu mirovinu duži radni vijek do mirovine
- rad sa skraćenim radnim vremenom

Temeljem provedene procjene potreba, a u konsenzusu stručnjaka, političara i samih građana, socio-zdravstvena zaštita starijih osoba, prepoznata je kao jedan od županijskih javnozdravstvenih prioriteta za period od 2005. do 2012. godine, kao i za period od 2013. do 2016. godine.

Sukladno tome,

U Proračunu Istarske županije osiguravaju se sredstva za NOVČANE POMOĆI koje se isplaćuju nekim kategorijama starijih osoba ili nekim kategorijama u kojima je udio starijih osoba relativno visok.

Kategorija korisnika	Iznos naknade	Broj korisnika
Članovima SAB-a i njihovim obiteljima	200,00 kn/mj	121
Fond solidarnosti	1000,00 kn po članu	200
Civilnim invalidima rata	456,00 – 1.369,00 kn/kvartalno	7
Korisnicima pomoći za podmirenje troškova stanovanja koji se griju na drva	950,00 kn/god	952

U Planu za zdravlje građana Istarske županije, skrb o starijim i nemoćnim osobama unapređuje se kroz:

1. Unapređenje INSTITUCIONALNE SKRBI

Danas, na području Istarske županije djeluje **7 domova za starije i nemoćne osobe** koji pružaju stalni smještaj za ukupno 722 korisnika, te dnevni boravak za ukupno 49 osoba.

Naziv doma	Broj korisnika na dan 22.08.2013.	Lista čekanja na dan 22.08.2013.
Dom za starije i nemoćne osobe Novigrad**	187	125
Dom za starije i nemoćne osobe „Alfredo Štiglic“ Pula**	171 25*	1673 12*
Dom za starije i nemoćne osobe Raša**	61 8*	46
Dom za starije i nemoćne osobe „Domenico Pergolis“ Rovinj**	126	356
Dom za starije i nemoćne osobe Buzet	50	25
Dom za starije i nemoćne osobe Poreč*	83 16*	38
Dom za starije i nemoćne osobe „Sv. Polikarp“	44	6

*broj korisnika kojima se pruža usluga dnevnog boravka

** ustanove kojima je osnivač Istarska županija

Svi Županijski domovi građeni su u prošlom stoljeću, djelomično su adaptirani, ali postoji potreba za njihovu prilagodbu i usklađivanje sa sada važećim Pravilnicima o normativima za takve ustanove. Evidentno je da za funkcionalno potpuno ovisne osobe nedostaje adekvatnog prostora, kako u smislu kapaciteta tako i po vrsti usluge koje bi trebalo pružati.

U nekim su se domovima počeli diferencirati i specijalizirati **novi oblici usluga**

- U Puli u Domu za starije i nemoćne osobe „A. Štiglic“ djeluje Centar pojačane skrbi za oboljele od Alzheimerove demencije i drugih demencija (kapacitet 12+2 korisnika na privremenom smještaju), te je u pripremi takav centar u DZSNO u Novigradu
- Pri domovima za starije i nemoćne osobe u Puli, Raši i Poreču djeluju dnevni boravci za starije osobe ukupnog kapaciteta za 60 korisnika. Od toga Dnevni boravak u Puli je specijaliziran za osobe oboljele od Alzheimerove demencije i drugih demencija (primarni stadij) kapaciteta 25 korisnika, dok u Pazinu i Buzetu djeluju boravci po modelu bivšeg Ministarstva obitelji (MOBMS) koji prosječno dnevno imaju 30 osoba, a također djeluje dnevni boravak za starije osobe u Lanišću koji ima 30 korisnika 1 put tjedno

Kontinuirano se radi na unapređenju kvalitete postojećih rada postojećih ustanova u smislu prostornih uvjeta i opreme, ali i kroz sustave kao npr. EQUALIN

U planu je **izgradnja novih kapaciteta** Doma za starije i nemoćne osobe u Umagu, a izrađena su idejna rješenja za rekonstrukciju i dogradnju Doma „A. Štiglic“ u Puli i Doma „Domenico Pergolis“ u Rovinju, te programsko projektna dokumentacija za nove objekte u Puli, Pazinu i Labinu.

Problemi i izazovi:

- Način financiranja: minimalna mogućnost utjecanja na iznos decentraliziranih sredstava; cijene usluga nisu povezane s realnim troškovima; usprkos na nacionalnoj razini proklamiranoj politici deinstitucionalizacije, odgovornost za financiranje izvaninstitucionalnih oblika skrbi prebacuje se isključivo na regionalnu i/ili lokalnu razinu (ili korisnike)
- Mreža domova za starije i nemoćne osobe
- Standardi

2. Razvoj IZVANINSTITUCIONALNIH OBLIKA SKRBI

Pomoć i njega u kući organizirana je po modela Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u Pazinu i Buzetu te obuhvaća 245 korisnika, a djeluje i pri Domu za starije i nemoćne osobe A. Štiglic u Puli gdje je obuhvaćeno 27 korisnika. Pri istoj ustanovi i djeluje i i socijalno alarmni sustav „**Halo, niste sami**“ u koji je prosječno uključeno 20 korisnika i ortopedska posudionica čije usluge godišnje prosječno koristi oko 100 osoba.

Pri DZSNO Novigrad, Pula, Raša, Rovinj i Poreč organizirana je **dostava ručka** za 165 korisnika U Puli je dostava obroka organizirana i od strane Grada Pule za još 40 osoba, a od svibnja 2013. g. u novoosnovanoj Pučkoj kuhinji organiziran je i jedan topli obrok (ručak) za 110 osoba, od kojih je većina korisnika starije životne dobi. I neke druge JLS organiziraju dostavu toplog obroka za osobe u socijalnoj potrebi (Grad Poreč, Općina Višnjan) od kojih je većina starije životne dobi

U brizi oko osoba starije životne dobi sudjeluje i civilni sektor pružajući razne **volonterske oblike pomoći u kući**, kao što je Sindikat umirovljenika Pula, Udruga „Zlatna generacija“ u Puli, Crveni križ u Poreču i Grad Labin.

Dodatnim mjerama zdravstvene zaštite koje osiguravaju Istarska županija i neki Gradovi pružaju se usluge zdravstvene njege iznad standarda u RH korisnicima smještenim u domove za starije i nemoćne osobe ali i korisnicima u kući.

3. Promocija AKTIVNOG STARENJA

Aktivnosti slobodnog vremena (održavanje funkcionalnih sposobnosti i prevencija socijalne izolacije): kreativne, likovne, sportske radionice, „učilišta“ ...

Uključivanje u volonterski rad: npr. Kroz Sindikat umirovljenika – podružnicu Istarske županije, domove za starije i nemoćne osobe, Ligu protiv raka; te Volonterski centar Istarske županije Potpora udrugama:

Sudjelovanje u javnom (političkom) životu (zajednice): vijećnici u Županijskoj skupštini, sudjelovanje u izradi Plana za zdravlje, Savjet ...

ŠTO MOŽEMO UČINITI ZA PROMOCIJU AKTIVNOG STARENJA ...

... u zapošljavanju?

- održavanje profesionalnih vještina, inovacije ...

... u društvu općenito?

- volontarijat, aktivno građanstvo, socijalne mreže, neformalni njegovatelji

... u stanovanju?

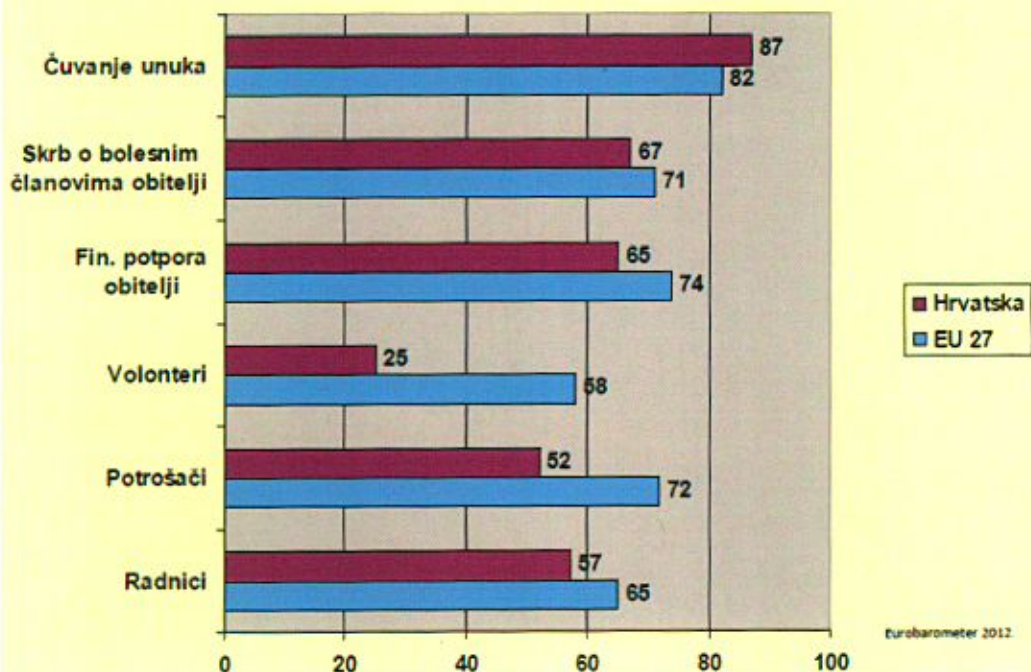
- prevencija ovisnosti o tuđoj pomoći, tehnološka rješenja, dostupnost prijevoza i infrastrukture

... u međugeneracijskoj solidarnosti?

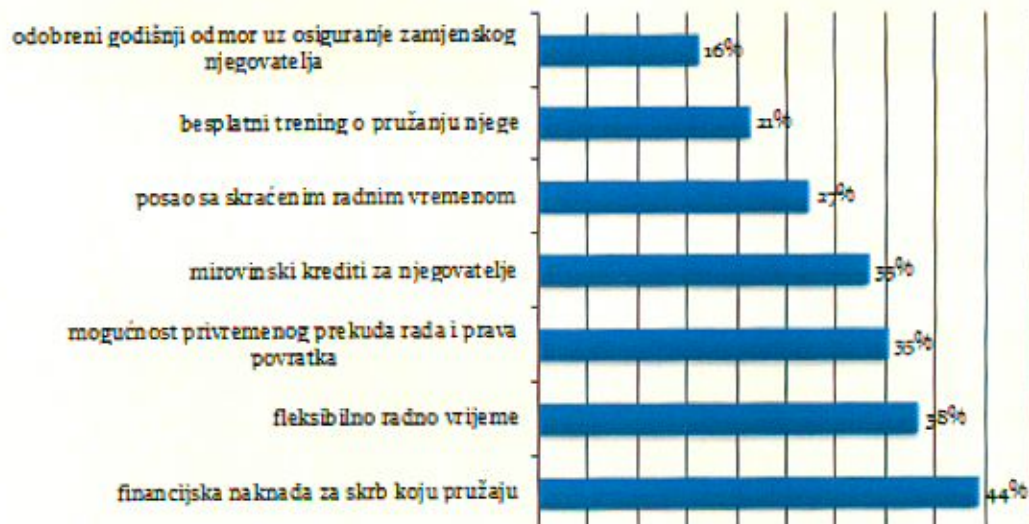
- uzajamno razumijevanje, promocija različitosti

Aktivnosti starijih osoba

Područja/uloge u kojima osobe starije od 55 godina mogu biti društveno najkorisnije

Što bi bilo najkorisnije da uprava učini za one koji skrbe o starijem članu obitelji?

Međutim, i dalje ...

Opis potrebe (za potrebe izrade Socijalnog plana, svibanj-rujan 2013.)

Socio -zdravstvena skrb, usluge i potpore starijim osobama i njihovim obiteljima u Istarskoj županiji u institucijama i van njih nisu dovoljno razvijene, iskorištene i dostupne. Prisutan je, kao i u najvećem dijelu razvijenog svijeta, trend sve većeg udjela starijeg stanovništva u populaciji. Također, potrebe starijih su sve veće i raznovrsnije. Socijalne mreže za podršku, osnaživanje i uključivanje starijih na lokalnoj razini su nedostatne. Smještajni kapaciteti u domovima za starije i nemoćne osobe također su nedostatni. U velikom je broju kod starijih prisutno rizično zdravstveno ponašanje, povezano s nedovoljnim brojem edukativnih preventivnih programa namijenjenih starijim. Nedovoljan broj educiranih stručnjaka o različitim modelima skrbi o starijim kao i mali broj istraživanja, te postojeća istraživanja koja se slabo primjenjuju u praksi rezultiraju nepoznavanje adekvatnih modela i oblika skrb. Usluge za starije često su financijski nedostupne, donositelji odluka na lokalnim razinama nedovoljno dobro poznaju potrebe starijeg stanovništva, nedovoljna je koordinacija i financijsko praćenje programa od strane lokalne zajednice. Stariji su često u nemogućnosti da koriste usluge zbog nedostatka javnog prijevoza. Manjka međugeneracijske solidarnosti kao i međusektorske suradnje. Sustav zdravstvene zaštite i socijalne skrbi nije prilagođen lokalnim potrebama. Provođenje pojedinih usluga ograničeno je i slabim obrazovanjem kao i nepovjerenjem i sumnjičavošću starijih osoba. Civilni je sektor nedovoljno razvijen za pružanje usluga starijima, nedostaje volontera zbog nepostojanja adekvatnih programa za njihovo uključivanje. Nepravedan sustav financiranja institucionalnog smještaja i nedovoljno praćenje trendova u zadovoljavanju potreba starijih rezultira neusklađenošću smještajnih kapaciteta u domovima s geografskom rasprostranjenošću starijih. Ne postoje kriteriji za odobravanje optimalnog oblika skrbi, broj usluga u kući za slabo pokretne osobe je ograničen, ne postoji podrška neformalnim njegovateljima. Zbog nepostojanja sustava osiguranja za dugotrajnu skrb kao i zbog visoke stope rizika od siromaštva starijih domovi koji djeluju na tržištu financijski su nedostupni starijoj populaciji.